

Fra frodigt farvand til død mudderbund

Farvandet mellem Møn og Sydsjælland er så forurenet, at der ikke er mange fiskemuligheder tilbage. Fiskene er enten døde eller svømmet væk. Lokal fritidsfisker slår alarm - igen.

VORDINGBORG Et enormt areal på mindst 30 kvadratkilometer er dødt farvand. Det fortæller fritidsfisker Ivar Trolle Jensen, der kan berette om en massiv tilvækst af alger, der tager livet af ålegræsset i farvandet mellem Sydsjælland og Møn. Resultatet er, at fiskekeynglen er forsvundet og dermed også de større rovfisk, hvorfor der slet ikke længere er noget at fiske efter.

- I noret ved Jungshoved kirke dør fiskene i vandet. De ligger simpelthen med bugen i vejret, og her er intet at fiske længere, fortæller Ivar Trolle.

Allerede i 2016 råbte han vagt i gevær, hvilket vi skrev om her

Smattet algevækst lægger sig over ålegræsset og kvæler

i avisen, men siden er udviklingen nærmest eksploderet, oplever han.

- Fra det tidspunkt, hvor jeg siger til, der er det bare gået ned ad bakke, og det accelererer hele tiden, siger han.

- Det er en katastrofe.

Omdan landbrug til natur

Ivar Trolle Jensen flyttede til Jungshoved for 45 år siden. Han er i dag 73 år gammel, og når han tænker tilbage på det fugleliv og den fiskemængde, der var i vore farvande for knap et halvt århundrede siden, bliver han rystet.

- For 45 år siden var der vandaks og ålegræs hele vejen ind i noret. De kunne stå i vandoverfladen så man dårligt kunne sejle, fortæller han og bemærker at der intet gror i noret længere og vandet er helt sort og grumset. For Ivar Trolle skyldes katastrofen under vandoverfladen landbruget.

- Det er næringsstoffer, der kommer fra markerne, siger han og fortæller at vandkvaliteten og sigtbarheden forværres markant, når det har regnet, og især hvis det regner

kort tid efter at der er blevet kørt gylle på markerne.

Han ærgrer sig over, at der ikke fra politisk side bliver gjort noget for at redde livet i farvandet, men han mener ikke, politikerne tør gøre noget ved landbruget.

- Men de bliver nødt til at tage tyren ved hornene, siger han.

- Der er kun én ting, der hjælper, og det er at nedbringe næringsstofferne i vandet. Han kommer derfor med et konkret forslag til politikerne:

- Man skal lade være med at dyrke jorden helt ned til vandkanten og dræne skal væk. Lav naturområder langs med kyster og store søer, siger han og foreslår at man eventuelt også etablerer rensningsanlæg ved landmændenes udladninger.

Lever ikke i en gyllefabrik

Ivar Trolle inviterer undertegnede ombord på sin båd. Her har han samlet lidt materialer for at vise, hvad det er, der er galt under havoverfladen.

Først viser han et friskt, grønt ålegræs frem med rødder. Det er sådan de ser ud, når de gror og trives. Han har været langt væk fra havnen ved Jungshoved kirke for at finde det friske ålegræs.

Det næste, han viser, har han dog kunnet samle op lige i nærheden. Han kalder det

Der er ikke meget liv tilbage under vandoverfladen ud for Jungshoved. Fritidsfisker Ivar Trolle Jensen viser her, hvad det er for en rådende, mudret masse, fiskerne får i deres ruser og garn. Fotos: Mille Holst

”fedtemøg” og forklarer, at det starter som alger, der gror især når det er køligt.

- Får man godt med varme gærer det - lidt som sodavand, siger han og forklarer, at algerne derved forsvinder.

- Men bliver det ved med at være køligt, dør algerne og lægger sig over ålegræsset, der rådner, fortsætter han og forklarer, at smådyrene der lever i ålegræsset dermed også dør, hvorved fiskekeynglen ikke

har noget at leve af. Dermed ødelægger man fiskenes vækstområder.

Når ålegræsset dør, ligger det og rådner på bunden, og derved hæver havoverfladen sig med årene. I noret ved Jungshoved kirke kan man ifølge Ivar Trolle ikke længere sejle med en båd, der stikker dybt i vandet; kun en fladbundet jolle kan komme ind i noret.

- Da jeg flyttede hertil var bunden tre meter dybere end i dag,

mener han.

Ivar Trolle har stor respekt for Vordingborg Kommunes tiltag med at etablere geddefabrikker for at sikre bestanden.

- Men fisk lever ikke i en gyllefabrik, siger han og mener at kommunens tiltag er omsonste, så længe der ikke gribes ind overfor landbruget.

Ingen ser under vandet

Ivar Trolle Jensen har observeret, at der ikke længere er levende ålegræs ved blandt andet Sæløer, Flakket og Sorterenden.

- Der kan man ikke fiske mere; det er ikke andet end mudderbund nu med fedtemøg, siger han og er særligt bekymret, fordi gylleforureningen strækker sig over så stort et område, der støder op til Natura 2000 reservatet ved Nyord.

Ivar Trolle erkender, at han står meget alene i sin kamp for et renere farvand, for når man står og kigger ud over vandet og landskabet, så ser det jo meget smukt ud.

- Men ingen ser, hvordan der ser ud under overfladen, siger han og slutter:

- Tænk, hvis det en dag var hele bøgeskoven, der døde. Så ville der komme et ramaskrig. Men mit ålegræs er der ingen, der tager notits af. **MILLE**

Miljøstyrelsen er enig med fisker

I Miljøstyrelsen er Harley Bundgaard Madsen enig med fritidsfisker Ivar Trolle: Ålegræsset har det ikke godt - og det gælder stort set i hele landet. Det er primært landbruget, der skal reguleres for at det marine miljø får det bedre.

LANDSPLAN - Farvandet her har en moderat tilstand. Det er ikke godt nok. Der skal ifølge EU's vandrammedirektiv være ”god økologisk tilstand”, fortæller Harley Bundgaard Madsen fra Miljøstyrelsen og bemærker, at tilstanden var den samme, da Miljøstyrelsen

i 2016 sidst lavede en statusvurdering. Han bekræfter, at ålegræsproblemerne skyldes for mange alger i vandet, dels planktonalger, og dels trådalger som fedtemøg, der skygger for ålegræsset. Når algerne dør, synker de til bunds og kan forårsage iltvind, når de går i forrådnelse. Algerne stortrives, når der er godt med kvælstof og fosfor i farvandet, og de stoffer kommer ifølge Harley Madsen primært fra landbruget.

- 70 procent kommer fra landbruget og 10 procent fra byernes spildevand, siger han, og påpeger at byernes rens-

ningsanlæg efterhånden renser vandet så godt, at det ikke er meget, der kommer herfra. Han bemærker desuden, at de sidste 20 procent er det, man kalder ”naturligt baggrundsbidrag”. Det er kvælstof, der naturligt ville blive udledt også selvom der ikke fandtes mennesker.

Det er altså primært udledninger fra landbruget, der er skyld i problemerne for ålegræsset. For at nedbringe udledningen af kvælstof skal der politiske beslutninger til og Miljøstyrelsen har udarbejdet et ”katalog” over, hvad man kan gøre. - For eksempel kan man lave vådområder på land og lede drænvandet igennem, så det bliver rensat. En anden metode er i landbrugsdriften at bruge efterafgrøder; de holder på kvælstoffet, siger Harley Madsen og understreger vigtigheden af, at der bliver gjort noget med hensyn til ålegræsset:

- Du kan sammenligne med en sandørken med en oase eller en skov. Med ålegræs får du langt større biodiversitet. Der er skjulesteder for fisk og smådyr, så det betyder rigtig meget for det marine miljø. Ålegræsset er meget væsentligt, siger han og mener ikke, der er meget, den enkelte borger kan gøre, for at højne vandkvaliteten.

- Umiddelbart er det de store løsninger, der skal til. Det er politikerne, der må træffe beslutning om, hvad der skal ske, slutter han. **MILLE**

Er du 50+
- og ønsker job?

ÅBENT HUS

- du er velkommen!

10. juni '21 kl. 10-16

Senior Erhverv er et frivilligt netværk for aktive og dynamiske jobsøgende. Vi er aktive i kommunerne:

Ringsted, Faxe, Næstved og Vordingborg.

Målgruppen 50+ er mødestabile mennesker med erfaringer og kompetencer. Ca. 50% af os kommer i job igen.

Du finder os her:

Militærsvinget 13 · 4700 Næstved · tel. 5577 4568

Mere info: www.seniorerhverv-sj.dk

Senior Erhverv Sydsjælland

fra netværk til job

STARTERHOLD 1/2 pris!
for elever i 1.-4. klasse

Lær at spille eller synge sammen med andre, selv om du aldrig har prøvet det før. Det er hyggeligt og sjovt!

Læs mere og tilmeld dig på vordingborg.dk/musikskolen